

HOTĂRÂRE

nr. 3-96/2022

mun. Chișinău

09 septembrie 2022

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan;

Membrii - Octavian Lazarev, Victor Comerzan, Pavel Țurcan, Oleg Televca, Elena Cazacov, Alexandru Lozan

examinând în ședință publică cauza disciplinară în privința procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXX, vizând admiterea de către acesta a unei abateri disciplinare în activitatea procesuală, -

A CONSTATAT:

Pe rolul Colegiului de disciplină și etică se află pronunțarea asupra procedurii disciplinare formulate de Inspekția procurorilor în privința lui XXXXXX, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, având ca obiect săvârșirea de către numit a abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) și lit.f) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a răspuns Inspekția procurorilor, prin reprezentant - inspector Natalia Cernous și procurorul vizat XXXXXX, procedura de citare fiind legal îndeplinită.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de xx.xx.2022, când având nevoie de timp pentru a delibera, Colegiul de disciplină și etică (în continuare Colegiul) a amânat pronunțarea la data de xx.xx.2022.

Prin decizia inspectorului din cadrul Inspekției procurorilor Natalia Cernous din xx.xx.2022, privind rezultatele examinării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, formulată de către avocatul XXXXXX cu privire la omisiunile admise de subiect la exercitarea urmăririi penale în dosarul penal nr. XXXXXX, cauza disciplinară a fost remisă Colegiului, pentru examinare.

În motivarea acțiunii disciplinare s-a reținut în esență că, la xx.xx.2019, în Registrul nr.1 al Procuraturii XXXXXX în baza denunțului lui XXXXXX, cu privire la [...] a fost înregistrat procesul penal nr. xxxx. Prin ordonanța procurorului în Procuratura XXXXXX, XXXXXX din xx.xx.2019, a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX, pe faptul evaziunii fiscale a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal. Potrivit ordonanței de pornire a urmăririi penale, rezulta că, [...].

Tot la xx.xx.2019, cauza penală nr. XXXXXX prin ordonanța procurorului-șef interimar al Procuraturii XXXXXX, a fost transmisă pentru exercitarea urmăririi penale în continuare, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Efectuarea urmăririi penale prin rezoluția procurorului-șef al Procuraturii pentru

Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale inițial a fost dispusă procurorului XXXXXX, iar din xx.xx.2019 - procurorului XXXXXX. Prin ordonanța procurorului XXXXXX, din xx.xx.2019, a fost dispusă clasarea cauzei penale, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.244 alin.(2) lit.b) din Codul penal. La data de xx.xx.2020, în cancelaria Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a fost înregistrată cererea lui XXXXXX, cu privire la informarea despre acțiunile de urmărire penală efectuate în cauza nr. XXXXXX, precum și eliberarea tuturor actelor procedurale emise în cadrul urmăririi penale, examinarea căreia prin rezoluția procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a fost dispusă procurorului XXXXXX. Petiționarul XXXXXX, însă nu a recepționat răspunsul și la xx.xx.2021, avocatul XXXXXX acționând în interesele lui XXXXXX, s-a adresat repetat la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale solicitând prezentarea informației referitor la soluțiile luate în cauza penală nr. XXXXXX. Însă și la această solicitare, cât și la cea ulterioară, din data de XX.XX.2022, atât avocatul XXXXXX cât și XXXXXX nu au primit răspunsuri de la procurorul XXXXXX, astfel fiindu-le încălcate drepturile de acces de informație. XXXXXX în calitate de persoană care a înștiințat despre săvârșirea unei infracțiuni, a fost în drept conform art.34 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit, prevederilor art.7 din Legea privind accesul la informații nr. 982/2000, art.244-246 din Codul de procedură penală, să solicite informația despre soluția luată în cadrul cauzei penale.

Astfel, Inspecția procurorilor consideră că procurorul în îndeplinirea atribuțiilor funcționale, a fost obligat să ofere în termenul stabilit de lege, răspunsuri complete la cererile de acces la informații respectând prevederile obligatorii de notificare. Totodată, răspunsurile procurorului XXXXXX la cererile lui XXXXXX și XXXXXX sunt incomplete și au ca scop inducerea în eroare a reclamantilor prin ascunderea adoptării unei hotărâri ilegale în cauză, anulată ulterior de către procurorul ierarhic superior. Nici un răspuns din cele trei nu conține informația despre ceea ce, cauza penală a fost clasată încă în anul 2019. În afară de aceasta, procurorul trebuia să întreprindă măsuri ca, răspunsurile se ajungă la XXXXXX. Modul de expediere a documentelor întocmite de procuror este reglementat în Instrucțiunea privind ținerea lucrărilor de secretariat și arhivă în procuraturile teritoriale și specializate, aprobată prin ordinul Procurorului General nr.321/9 din 29.12.2004, care este un act cu caracter normativ adoptat în cadrul Procuraturii și respectarea căreia conform art.6 alin.(3) lit.b) din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016 este obligatorie. Rezultatele controlului denotă faptul că procurorul XXXXXX conștient a încălcat Instrucțiunea citată supra, nu a transmis răspunsurile în cancelaria Procuraturii pentru înregistrare și expediere în mod corespunzător. După inițierea procedurii disciplinare, materialele cauzei penale nr.XXXXXX au fost examinate în ordinea controlului ierarhic superior de către procurorul-șef interimar al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXX, care prin ordonanța din xx.xx.2022, a anulat total, ca fiind afectată de vicii fundamentale, ordonanța procurorului XXXXXX, din xx.xx.2019, privind clasarea cauzei penale nr. XXXXXX, cu reluarea urmăririi penale. De asemenea, potrivit principiul supremației legii, reflectat în pct.pct. 6.1.1., 6.1.2, 6.1.4. 6.1.6. din Codul de etică al procurorilor aprobat prin Hotărârea

Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, procurorul trebuie: să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecătii echitabile cum sânt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii și ale organelor de autoadministrare a procurorilor, să acționeze în mod echitabil și onest, să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice, să acționeze în mod echitabil și onest; să se asigure ca procedurile penale să opereze cât mai rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției.

Procurorul XXXXXX în explicațiile sale, depuse în formă scrisă, inclusiv și cele verbale expuse în cadrul examinării cazului de către Colegiu, aferent omisiunilor pretins a fi admise a susținut în esență că: „...*personal am exercitat urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX, care a fost pornită la xx.xx.2019 de către Procuratura XXXXXX, în temeiul unei bănuieli rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.244 alin. (2) lit.b) din Codul penal, pe faptul evaziunii fiscale comise de XXXXXX. Prin ordonanța din xx.xx.2019, s-a dispus clasarea urmării penale în cauza nr. XXXXXX, din motivul lipsei elementelor infracțiunii prevăzute de art.244 din Codul penal. Ulterior, în adresa Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au parvenit mai multe plângeri, semnate de către XXXXXX (martor pe cauza penală nr. XXXXXX), precum și de la apărătorul acestuia, cu solicitarea de a fi informat despre mersul urmării penale în cauza nr. XXXXXX și prezentarea tuturor materialelor cauzei penale, precum și solicitarea efectuării a careva acțiuni de urmărire penală pe această cauză. Luând în considerare că accesul persoanelor la materialele urmării penale este unul restricționat, urmărirea penală purtând un caracter al confidențialității, martorul fiind lipsit de dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei penale, personal și neîntârziat l-am informat pe martorul XXXXXX despre aceste circumstanțe. Vă pot comunica că în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, respect cu strictețe prevederile legale, inclusiv Codul de etică al procurorului, nu am comis careva abateri disciplinare la examinarea cererilor XXXXXX sau a apărătorului acestuia, iar plângerea înaintată în adresa Procuraturii Generale și a Consiliului Superior al Procurorilor, o consider ca intimidarea mea ca procuror, care a exercitat urmărirea penală în cauza penală nr. XXXXXX, precum și o tentativă de a introduce ilegal organele Procuraturii în [...]. Vă comunic că scrisorile prin care l-am informat pe XXXXXX nu conțin numărul de ieșire al cancelariei PCCOCS. Totodată, țin să menționez, că în perioadă 2019-2021 în cancelaria PCCOCS a avut loc flux majorat de cadre, ceea ce împiedica obținerea numerelor de înregistrare, astfel, corespondența a fost expediată de către consultantul procurorului, prin intermediul ÎS. „Poșta Moldovei”. La fel, Vă comunic că în scopul de a asigura confidențialitatea urmării penale, chiar dacă XXXXXX a depus cerere privind investigarea acțiunilor factorilor de decizie ai XXXXXX nu l-am putut informa despre clasarea urmării penale, or temeii pentru începerea urmării penale au servit actele parvenite de la Serviciul Fiscal de Stat, la care martorul XXXXXX (în calitatea sa de martor) nu poate avea acces. Totodată, reiterez că pentru a preveni folosirea informațiilor, la care martorul XXXXXX nu are acces, în rezolvarea conflictelor personale pe care le are cu factorii de decizie ai XXXXXX, respectând principiul prezumției nevinovăției și al confidențialității urmării penale, precum și prevederile*

Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, am refuzat să-l informez pe XXXXXX despre mersul urmăririi penale, neacceptând accesul acestuia la materialele urmăririi penale în cauza nr. XXXXXX. Precizez că din xx.2019, în calitate de consultant al procurorului, în subordinea subsemnatului activează XXXXXX, care nemijlocit se ocupă de activitatea tehnică, inclusiv expediază informațiile petiționarilor...”

Consultantul procurorului vizat, XXXXXX, în explicațiile sale depuse în formă scrisă, a menționat: „...din cauza complexității muncii la nivelul cancelariei și a fluxului permanent de cadre, uneori apărea necesitatea ca răspunsurile să fie împachetate în plic și transmise personal sau de către alți consultanți din cadrul instituției, în cutia poștală. Ce ține de răspunsurile din xx.xx.2019, xx.xx.2019, xx.xx.2022, a comunicat că acestea asemenea au fost redactate în două exemplare, un exemplar a fost anexat la materialele cauzei și al doilea a fost împachetat în plic și transmis la poștă.”

Analizând probele administrate, audiind reprezentantul Inspecției procurorilor și procurorul XXXXXX, Colegiul constată că în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) și f) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016.

Angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Astfel, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

Analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede expres că procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

În acest context, Colegiul reține că interpretarea probelor și aplicarea dispozițiilor legale, în măsura în care sunt susținute de argumente juridice și logice, sunt de esența actului de judecată, fiind exclus controlul administrativ asupra acestora.

Prin urmare, obiectul verificării disciplinare nu-l poate constitui raționamentul logico-juridic al procurorului chemat să instrumenteze o cauză. Opinia pe care acesta și-o formează în urma raționamentului logico-juridic nu poate fi cenzurată decât în căile de atac prevăzute de lege și nu poate forma obiectul unei verificări disciplinare.

În această ordine de idei, Colegiul constată că abordarea Inspecției procurorilor vis-a-vis de „...răspunsurile procurorului XXXXXX la cererile lui XXXXXX și XXXXXX sunt incomplete și au ca scop inducerea în eroare a reclamantilor prin ascunderea adoptării unei hotărâri ilegale în cauză, anulată ulterior de către procurorul ierarhic superior.” se prezintă a fi pripită, depășind limitele controlului inițiat.

Totodată, Colegiul constată că, deși, cu ocazia exercitării controlului ierarhic pe

caz, s-a dispus anularea totală a ordonanței procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXX din xx.xx.2019, privind clasarea cauzei penale nr. XXXXXX, cu reluarea urmăririi penale, acest fapt nu-1 face pasibil pe procuror de răspundere disciplinară în speță.

Ceea ce se reproșează în fapt procurorului XXXXXX, este modul în care acesta a informat solicitanții de informație cu privire la etapa la care se află urmărirea penală în cauza penală nr. XXXXXX și modalitatea prin care au fost expediate scrisorile de informare, adică prin scrisori simple, fără aviz. Totodată, Colegiul reține inexistența obligației procurorului de a expedia răspunsurile la astfel de solicitări prin scrisori cu aviz de recepție.

Prin urmare, față de toate aceste argumente, nu se poate reține în sarcina procurorului XXXXXX nerespectarea normelor de drept procesual care vizează accesul la informație, reglementate în Codul de procedură penală.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul reține, raportat la aspectele detaliate anterior, că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare. Or, Colegiul reține că procurorul XXXXXX nu a acționat cu intenție sau cu neglijență, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

Pentru a fi antrenată răspunderea disciplinară a unui procuror este absolut necesar să existe o conduită ilicită a acestuia, de încălcare a obligațiilor de serviciu sau a normelor de conduită stabilite prin legi și regulamente, să existe o legătură de cauzalitate între fapta comisă și valoarea socială lezată, iar această faptă să fie comisă cu vinovăție, fie sub forma intenției, fie sub forma culpei. La caz, din materialele cauzei, declarațiile martorului și explicațiile aduse, Colegiul nu a identificat în acțiunile procurorului XXXXXX, în calitate de procuror de caz existența laturii subiective a abaterii disciplinare menționate, or, în acțiunile acestuia nu a fost stabilită rea-voință sau lipsa de justificare a acțiunilor comise.

Mai mult ca atât, Colegiu subliniază că procedura disciplinară este o procedură ce se desfășoară cu respectarea principiului contradictorialității. Orice proces disciplinar, inclusiv în aspectele lui procedurale, trebuie să prezinte un caracter contradictoriu și să garanteze egalitatea armelor între acuzare (Inspekția procurorilor) și apărare (procurorul vizat), acesta este unul dintre aspectele fundamentale ale dreptului la un proces echitabil. Dreptul la o procedură disciplinară contradictorie implică, pentru acuzare ca și pentru apărare, facultatea de a lua cunoștință de observațiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte.

În raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul constată că Inspekția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare, nu a prezentat/exprimat interesul pentru a prezenta probe noi sau contraargumente probelor prezentate de către partea apărării și care prin forța lor ar răsturna situația în modul în care a fost prezentată și justificată de către procurorul vizat.

Inspekția procurorilor urma să supună unei analize concrete și critice argumentele invocate în apărarea sa de către procurorul vizat (atât la etapa verificării sesizării, cât și la etapa examinării cauzei) și punctual să le combată.

Colegiul nu va face excepție de la regula că reprezintă factorul de echilibru în „duelul disciplinar extrajudiciar” și va soluționa cauza în baza probelor prezentate nemijlocit în fața sa, călăuzindu-se de principiul *in dubio pro reo*, revenind Inspekției procurorilor „sarcina probei” tuturor elementelor necesare pentru a fi angajata

răspunderea disciplinară a procurorilor.

Totodată, Colegiul constată că, deși, procurorul XXXXXX este vizat în prezenta cauză disciplinară pentru săvârșirea a două abateri disciplinare distincte: îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu (art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură, respectiv atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor (art. 38 lit.f) din Legea cu privire la Procuratură), raportul Inspecției procurorilor nu conține date referitor la fiecare abatere în parte ce ar permite individualizarea elementelor obligatorii ale unei abateri disciplinare, în speță: faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, limitându-se la formularea generală că *prin acțiunile sale, procurorul XXXXXX, a comis abateri disciplinare prevăzute la art. 38 lit. a) și f) din Legea cu privire la Procuratură.*

Cu această ocazie, Colegiul constată că, a ignora deficiențele menționate *supra*, ar echivala cu nerespectarea, în privința ex-procurorului vizat, a condițiilor obligatorii pentru angajarea răspunderii sale disciplinare.

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului XXXXXX, Colegiul de disciplină și etică ajunge la concluzia că procedura disciplinară nu este realizabilă.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.51 alin.(l) lit.d), art.85 și art.89 lit.a) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, Colegiul de disciplină și etică,-

HOTĂRĂȘTE:

1. A înceta procedura disciplinară inițiată în privința procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, XXXXXX;

2. Hotărârea poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul Colegiului de disciplină și etică, în termen de 5 zile lucrătoare, de la data pronunțării.

Președintele Colegiului :	Vladislav GUȚAN	__semnat__
Membrii Colegiului :	Octavian LAZAREV	__semnat__
	Victor COMERZAN	__semnat__
	Oleg TELEVCA	__semnat__
	Pavel ȚURCAN	__semnat__
	Elena CAZACOV	__semnat__
	Alexandru LOZAN	__semnat__